

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Vanliga frågor om EU-domstolens dom i mål C-311/18 – Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland och Maximilian Schrems

Antaget den 23 juli 2020

Detta dokument ska ge svar på några vanliga frågor som ställts till tillsynsmyndigheter. Det kommer att utarbetas och kompletteras i takt med att ytterligare analys görs, allteftersom dataskyddsstyrelsen fortsätter att granska och bedöma Europeiska unionens domstols (EU-domstolens) dom.

Domen i mål C-311/18 finns [här](#) och EU-domstolens pressmeddelande finns [här](#).

1) Vad kom EU-domstolen fram till i sin dom?

- ➔ I sin dom granskade EU-domstolen giltigheten av Europeiska kommissionens beslut 2010/87/EG om standardavtalsklausuler och fann att beslutet är giltigt. Giltigheten av detta beslut påverkas inte enbart av den omständigheten att de dataskyddsbestämmelser som återfinns i detta beslut, på grund av sin avtalsrättsliga karaktär, inte är bindande för myndigheterna i sådana tredjeländer till vilka personuppgifter kan komma att överföras.

EU-domstolen angav däremot att denna giltighet beror på huruvida beslut 2010/87/EG innehåller effektiva mekanismer som i praktiken gör det möjligt att säkerställa att den skyddsnivå som är väsentligen likvärdig med den som inom EU garanteras genom den allmänna dataskyddsförordningen och att överföringar av personuppgifter med stöd av sådana klausuler avbryts eller förbjuds om dessa klausuler åsidosätts eller är omöjliga att iakttas.

Domstolen framhöll i detta avseende bland annat att detta beslut 2010/87/EG innebär en skyldighet för uppgiftsutföraren och mottagaren av överföringen (uppgiftsinföraren) att i förväg kontrollera att den skyddsnivå som krävs enligt unionsrätten iakttas i det berörda tredjelandet. Beslutet innebär även en skyldighet för uppgiftsinföraren att informera uppgiftsutföraren om att standardklausulerna om dataskydd eventuellt inte kan fullgöras, och vid behov om att eventuella kompletterande åtgärder utöver dem som denna klausul tillåter inte kan fullgöras, varvid det

åligger uppgiftsutföraren att avbryta överföringen av uppgifter och/eller häva avtalet med den uppgiftsinföraren.

- EU-domstolen granskade också giltigheten av skölden för skydd av privatlivet (beslut 2016/1250 om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna) eftersom överföringarna som det gällde mot bakgrund av den nationella tvist som ledde till begäran om förhandsavgörande ägde rum mellan EU och Förenta staterna (USA).

EU-domstolen ansåg att föreskrifterna i USA:s nationella lagstiftning, och i synnerhet vissa program som gör att amerikanska myndigheter kan få tillgång till personuppgifter som överförs från EU till USA för nationella säkerhetsändamål, leder till begränsningar av skyddet för personuppgifter som inte är reglerade på ett sådant sätt att de uppfyller krav som är väsentligen likvärdiga med dem som föreskrivs i unionslagstiftningen¹. Vidare angav EU-domstolen att denna lagstiftning inte innehåller några rättigheter för registrerade som kan göras gällande inför domstol mot de amerikanska myndigheterna.

Som en följd av detta ingrepp i de grundläggande rättigheterna för personer vars uppgifter överförs till detta tredjeland ogiltigförklarade EU-domstolen beslutet om adekvat skydd genom skölden för skydd av privatlivet.

2) Får EU-domstolens dom konsekvenser för andra överföringsverktyg än skölden för skydd av privatlivet?

- För tredjeländer gäller i allmänhet den tröskel som EU-domstolen fastställt även för alla lämpliga skyddsåtgärder enligt artikel 46 i den allmänna dataskyddsförordningen som används för att överföra uppgifter från EES till ett tredjeland. Den amerikanska lagstiftning som EU-domstolen hänvisar till (dvs. avsnitt 702 i FISA och EO 12333) gäller alla överföringar till USA på elektronisk väg som omfattas av denna lagstiftning, oavsett vilket överföringsverktyg som används².

3) Finns det någon tidsfrist inom vilken jag kan fortsätta överföra uppgifter till USA utan att bedöma min rättsliga grund för överföringen?

- Nej, EU-domstolen har ogiltigförklarat beslutet om skölden för skydd av privatlivet utan att upprätthålla dess verkan eftersom den amerikanska lagstiftning som EU-domstolen bedömt inte innebär någon väsentligen likvärdig skyddsnivå för EU. Denna bedömning måste beaktas vid alla överföringar till USA.

4) Jag överförde uppgifter till en uppgiftsinförare i USA som följer skölden för skydd av privatlivet, vad ska jag göra nu?

- Överföringar på grundval av denna rättsliga ram är olagliga. Om du vill fortsätta att överföra uppgifter till USA behöver du kontrollera om det är möjligt på de villkor som anges nedan.

¹ EU-domstolen understryker att vissa övervakningsprogram som gör att de amerikanska myndigheterna kan få tillgång till personuppgifter som överförs från EU till USA för nationella säkerhetsändamål inte föreskriver några begränsningar av de befogenheter som tillkommer de amerikanska myndigheterna, eller att det ska finnas garantier för icke-amerikaner som eventuellt omfattas av dessa övervakningsprogram.

² Avsnitt 702 i FISA gäller alla leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster (se definitionen under 50 USC § 1881(b)(4)) medan EO 12 333 omfattar elektronisk övervakning, som definieras som att ta del av icke-offentlig kommunikation på elektronisk väg utan samtycke från en person som deltar i den elektroniska kommunikationen eller, vid icke-elektronisk kommunikation, utan samtycke från en person som är synligt närvarande på platsen för kommunikationen. Det omfattar dock inte användning av radiopejlingsutrustning som endast syftar till att fastställa var en sändare befinner sig (3.4; b)).

5) Jag använder standardavtalsklausuler med en uppgiftsinförare i USA, vad ska jag göra?

- EU-domstolen har funnit att amerikansk lagstiftning (dvs. avsnitt 702 i FISA and EO 12333) inte säkerställer någon skyddsnivå som är väsentligen likvärdig.

Om du kan överföra personuppgifter på grundval av standardklausulerna beror på resultatet av din bedömning, med hänsyn tagen till omständigheterna kring överföringarna och kompletterande åtgärder som du kan vidta. De kompletterande åtgärderna skulle tillsammans med standardavtalsklausulerna, efter en analys från fall till fall av omständigheterna kring överföringen, behöva säkerställa att den amerikanska lagstiftningen inte inkräktar på den adekvata skyddsnivå som de garanterar.

Om du med hänsyn till omständigheterna kring överföringen och eventuella kompletterande åtgärder kommer fram till att lämpliga skyddsåtgärder inte kan säkerställas måste du avbryta eller avsluta överföringen av personuppgifter. Om du avser att fortsätta överföra uppgifter trots denna slutsats måste du meddela din behöriga tillsynsmyndighet³.

6) Jag använder bindande företagsbestämmelser med en enhet i USA, vad ska jag göra?

- Mot bakgrund av EU-domstolens dom, som ogiltigförklarade skölden för skydd av privatlivet på grund av den grad av ingrepp i de grundläggande rättigheterna som den amerikanska lagstiftningen innebär för personer vars uppgifter överförs till ett tredjeland, och att skölden för skydd av privatlivet också utformats för att ge garantier för uppgifter som överförs med andra verktyg såsom bindande företagsbestämmelser, gäller EU-domstolens bedömning även i fråga om bindande företagsbestämmelser eftersom den amerikanska lagstiftningen också har företrädare framför detta verktyg.

Om du kan överföra personuppgifter på grundval av de bindande företagsbestämmelserna beror på resultatet av din bedömning, med hänsyn tagen till omständigheterna kring överföringarna och kompletterande åtgärder som du kan införa. De kompletterande åtgärderna skulle tillsammans med standardavtalsklausulerna, efter en analys från fall till fall av omständigheterna kring överföringen, behöva säkerställa att den amerikanska lagstiftningen inte inkräktar på den adekvata skyddsnivå som de garanterar.

Om du med hänsyn till omständigheterna kring överföringen och eventuella kompletterande åtgärder kommer fram till att lämpliga skyddsåtgärder inte kan säkerställas måste du avbryta eller avsluta överföringen av personuppgifter. Om du avser att fortsätta överföra uppgifter trots denna slutsats måste du meddela din behöriga tillsynsmyndighet⁴.

7) Vad gäller för andra överföringsverktyg enligt artikel 46 i den allmänna dataskyddsförordningen?

- Dataskyddsstyrelsen kommer att bedöma hur domen påverkar andra överföringsverktyg än standardavtalsklausuler och bindande företagsbestämmelser. I domen klargörs att standarden

³ Se särskilt skäl 145 i EU-domstolens dom, klausul 4 g i kommissionens beslut 2010/87/EU och klausul 5 a i kommissionens beslut 2001/497/EG samt standardavtal II c i bilagan till kommissionens beslut 2004/915/EG.

⁴ Se särskilt skäl 145 EU-domstolens dom och klausul 4 g i kommissionens beslut 2010/87/EU. Se också avsnitt 6.3 i WP256 rev.01 (artikel 29-gruppen, Arbetsdokument med en tabell över de element och principer som ska finnas med i bindande företagsbestämmelser, godkänt av dataskyddsstyrelsen, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109) och avsnitt 6.3 i WP257 rev.01 (artikel 29-gruppen, Arbetsdokument med en tabell över de element och principer som ska finnas med i bindande företagsbestämmelser, godkänt av dataskyddsstyrelsen, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110).

för lämpliga skyddsåtgärder enligt artikel 46 i den allmänna dataskyddsförordningen är "väsentlig likvärdighet".

Som understrukits av EU-domstolen bör det noteras att artikel 46 återfinns i kapitel V i den allmänna dataskyddsförordningen och därför måste läsas mot bakgrund av artikel 44 i samma förordning, där det fastställs att "*Alla bestämmelser i detta kapitel ska tillämpas för att säkerställa att den nivå på skyddet av fysiska personer som säkerställs genom denna förordning inte undergrävs*".

8) Kan jag använda mig av något av undantagen i artikel 49 i den allmänna dataskyddsförordningen för att överföra uppgifter till USA?

- Det är fortfarande möjligt att överföra uppgifter från EES till USA på grundval av de undantag som föreskrivs i artikel 49 i den allmänna dataskyddsförordningen, förutsatt att de villkor som anges i denna artikel kan tillämpas. Dataskyddsstyrelsen hänvisar till sina riktlinjer om denna bestämmelse⁵.

Man bör särskilt ha i åtanke att när överföringar grundas på den registrerades samtycke ska det vara

-) uttryckligt,
-) specifikt för den särskilda överföringen eller den särskilda

uppsättningen överföringar av uppgifter (vilket innebär att uppgiftsutföraren måste se till att erhålla ett specifikt samtycke innan överföringen görs, även om

detta sker efter det att uppgifterna har samlats in), och

-) informerat, i synnerhet med avseende på möjliga risker med

överföringen (vilket innebär att den registrerade också ska informeras om de specifika

risker som följer av att deras uppgifter överförs till ett land som inte tillhandahåller adekvat skydd och

att inga adekvata åtgärder vidtas för att skydda uppgifterna).

När det gäller överföringar som är nödvändiga för att fullgöra ett avtal mellan den registrerade och

den personuppgiftsansvarige bör det beaktas att personuppgifter endast får överföras om överföringen är tillfällig. Det måste fastställas från fall till fall om överföringar av uppgifter ska bedömas som "tillfälliga" eller "icke tillfälliga". Detta undantag kan i vilket fall som helst endast användas när överföringen är objektivt nödvändig för att fullgöra avtalet.

När det gäller överföringar som är nödvändiga av viktiga skäl som rör allmänintresset (ska vara erkänt i unionsrätten eller i medlemsstaternas⁶ lagstiftning) påminner dataskyddsstyrelsen om att det nödvändiga kravet för detta undantags tillämplighet är att det ska finnas ett viktigt allmänintresse och därmed inte styrs av arten av organisation, och om att även om detta undantag inte är begränsat till dataöverföringar som är "tillfälliga" innebär detta inte att

⁵Se Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 2/2018 för undantagen i artikel 49 enligt förordning 2016/679, antagna den 25 maj 2018, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_sv.pdf, s. 3.

⁶ Hänvisningar till "medlemsstater" ska förstås som hänvisningar till "EES-medlemsstater".

överföringar av uppgifter på grundval av undantaget av viktiga skäl som rör allmänintresset kan ske i större skala och på ett systematiskt sätt. Det är snarare den allmänna principen som behöver respekteras, enligt vilken de undantag som anges i

artikel 49 inte ska bli "regel" i praktiken utan behöver begränsas till specifika situationer, och varje

uppgiftsutförare behöver se till att överföringen uppfyller den strikta nödvändighetsprövningen.

9) Kan jag fortsätta använda standardavtalsklausuler eller bindande företagsbestämmelser för att överföra uppgifter till ett annat tredjeland än USA?

- EU-domstolen har angett att standardavtalsklausuler som regel fortfarande kan användas för att överföra uppgifter till ett tredjeland. Tröskeln som fastställts av EU-domstolen för överföringar till USA gäller dock för alla tredjeländer. Detsamma gäller för bindande företagsbestämmelser.

EU-domstolen har betonat att det är uppgiftsutförarens och uppgiftsinförarens ansvar att bedöma om skyddsnivån som krävs enligt EU-lagstiftningen följs i det berörda tredjelandet i syfte att avgöra om de garantier som ges genom standardavtalsklausulerna eller de bindande företagsbestämmelserna kan uppfyllas i praktiken. Om så inte är fallet ska du bedöma om du kan vidta kompletterande åtgärder för att säkerställa en väsentligen likvärdig skyddsnivå som den som tillhandahålls i EES, och om lagstiftningen i tredjelandet inte inkräktar på dessa kompletterande åtgärder så att deras effektivitet förhindras.

Du kan kontakta uppgiftsinföraren för att kontrollera lagstiftningen i dennes land och samarbeta för att bedöma lagstiftningen. Om du eller uppgiftsinföraren kommer fram till att de uppgifter som överförs i enlighet med standardavtalsklausulerna eller de bindande företagsbestämmelserna inte har en skyddsnivå som är väsentligen likvärdig med den som garanteras i EES ska du omedelbart avbryta överföringarna. Om du inte gör det måste du meddela din behöriga tillsynsmyndighet⁷.

- Även om det, som EU-domstolen understryker, i första hand är uppgiftsutförarnas och uppgiftsinförarnas ansvar att själva bedöma om lagstiftningen i det tredjeland som är bestämmelse-land gör att uppgiftsinföraren kan följa standardklausulerna om dataskydd eller de bindande företagsbestämmelserna innan personuppgifter överförs till detta tredjeland, spelar även tillsynsmyndigheterna en viktig roll för att se till att den allmänna dataskyddsförordningen efterlevs och när ytterligare beslut utfärdas om överföringar till tredjeländer.

På uppmaning av EU-domstolen ska de för att undvika motstridiga beslut fortsätta att arbeta inom dataskyddsstyrelsen för att säkerställa enhetlighet, särskilt om överföringar till tredjeländer måste förbjudas.

10) Vilken typ av kompletterande åtgärder kan jag införa om jag använder standardavtalsklausuler eller bindande företagsbestämmelser för att överföra uppgifter till tredjeländer?

- De kompletterande åtgärder som kan komma i fråga vid behov måste vidtas från fall till fall med hänsyn till alla omständigheter kring överföringen och efter bedömning av tredjelandets lagstiftning för att kontrollera om den säkerställer en adekvat skyddsnivå.

⁷ Se särskilt skäl 145 i EU-domstolens dom. När det gäller standardavtalsklausuler, se klausul 4 g i kommissionens beslut 2010/87/EU och klausul 5 a i kommissionens beslut 2001/497/EG samt standardavtal II c i bilagan till kommissionens beslut 2004/915/EG. När det gäller bindande företagsbestämmelser, se avsnitt 6.3 i WP256 rev.01 (godkänt av dataskyddsstyrelsen) och avsnitt 6.3 i WP257 rev.01 (godkänt av dataskyddsstyrelsen).

EU-domstolen har betonat att det i första hand är uppgiftsutförarens och uppgiftsinförarens ansvar att göra denna bedömning och att tillhandahålla nödvändiga kompletterande åtgärder.

Dataskyddsstyrelsen analyserar för närvarande EU-domstolens dom för att fastställa vilken typ av kompletterande åtgärder som skulle kunna tillhandahållas utöver standardavtalsklausuler eller bindande företagsbestämmelser, oavsett om det rör sig om rättsliga, tekniska eller organisatoriska åtgärder, för att överföra uppgifter till tredjeländer där standardavtalsklausuler eller bindande företagsbestämmelser inte i sig ger tillräckliga garantier.

- Dataskyddsstyrelsen tittar för närvarande närmare på vad dessa kompletterande åtgärder skulle kunna bestå i och kommer att ge mer vägledning.

11) Jag använder ett personuppgiftsbiträde som behandlar uppgifter som jag ansvarar för som personuppgiftsansvarig. Hur kan jag veta om detta personuppgiftsbiträde överför uppgifter till USA eller ett annat tredjeland?

- I det avtal som du har ingått med ditt personuppgiftsbiträde i enlighet med artikel 28.3 i den allmänna dataskyddsförordningen måste det anges om överföringar är tillåtna (man bör komma ihåg att även utlämning av uppgifter från ett tredjeland, till exempel för administrationsändamål, utgör en överföring).
- Det krävs också tillstånd för att personuppgiftsansvariga ska kunna ge underleverantörer i uppdrag att överföra uppgifter till tredjeländer. Du bör vara uppmärksam och försiktig eftersom ett stort antal datalösningar kan innebära att personuppgifter överförs till ett tredjeland (t.ex. för lagring eller underhåll).

12) Vad kan jag göra för att fortsätta använda mitt personuppgiftsbiträdes tjänster om det i avtalet som undertecknats i enlighet med artikel 28.3 i den allmänna dataskyddsförordningen anges att uppgifter kan överföras till USA eller ett annat tredjeland?

- Om dina uppgifter kan överföras till USA och det varken är möjligt att tillhandahålla kompletterande åtgärder för att se till att amerikansk lagstiftning inte inkräktar på den väsentligen likvärdiga skyddsnivån som ges i EES genom överföringsverktygen, eller att tillämpa undantag enligt artikel 49 i den allmänna dataskyddsförordningen, är den enda lösningen att förhandla om en ändrings- eller tilläggsklausul som förbjuder överföringar till USA i ditt avtal. Uppgifterna ska inte bara lagras utan också förvaltas någon annanstans än i USA.
- Om dina uppgifter kan överföras till ett annat tredjeland ska du också kontrollera om lagstiftningen i detta tredjeland uppfyller EU-domstolens krav och den förväntade skyddsnivån för personuppgifter. Om det inte finns någon lämplig grund för överföring till ett tredjeland ska personuppgifter inte överföras utanför EES och all behandling ska ske inom EES.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen

Ordförande

Andrea Jelinek